

Téli olimpiai sportágak

1. Hány sportágban osztanak érmeket az olimpiákon?
2. Hány főből áll egy jégkorong csapat?
3. Melyek a sísport versenyszámai?
4. Melyek a sísport legeredményesebb országai? Mi lehet ennek az oka?
5. Melyik lehet a sísport leglátványosabb eleme?
6. Hány főből áll egy bobcsapat?
7. Hogyan értékelik a bírók a jégtáncosok teljesítményét?
8. Olvasd el az Érdekességek fejezetét. Válaszd ki a számodra meginkább meglepő bekezdést, írd le mi tetszett benne!

Az olimpiai programban jelenleg érvényben lévő szabályok szerint hat sportágban osztanak érmeket, így a fejezet ezekre a versenyszámokra fog kitérni: sí, sí lövészet, korcsolya, szánkósportok, jégkorong és curling.

A jégkorong ütős labdajáték, amit hatfős csapatok játszanak, a mérkőzések ideje 3 x 20 perces tiszta játékidő, amit 15 perces szünetek választanak el egymástól. A pálya palánkkal van körülvéve, a labda pedig tömörgumiból készült speciális korong, amit speciális ütők

segítségével kell a kapuba juttatni. A kapu mögött is van játéktér, így a korongot onnan is visszahozhatja a támadó csapat bármelyik tagja. A játékvezetők irányítják a mérkőzéseket és korlátozzák a szabálytalanságokat, a munkájukat két oldalvonal bíró segíti. A hoki megnevezést is szokták a sportágra használni, amit az angol hooked (hajlított) szóból származtatnak. A mérkőzés során megengedett a „test a test elleni” küzdelem, ha a nekifutás két lépésnél nem messzebből történik. A sportág leghíresebb ligája, az 1982-ben, Kanadában megalakult NHL (National Hockey League, Észak-amerikai Profi Jégkorong Liga) (Katona és Szatmári, 2009).

A sísporton belül több versenyszámot lehet megkülönböztetni, amelyek mindegyik különböző technikai és taktikai repertoár birtoklását igényli. Ezek a következők: az alpesi sí (lesiklás, műlesiklás, óriás műlesiklás, szuper-óriás műlesiklás, északi összetett), az északi sí, a hódeszka és a síugrás. A síelés erőteljesen éghajlat függő sportág, amelyből fakadóan a sportág uralkodó nemzetei közé tartoznak az észak-amerikaiak, osztrákok, franciák és az olaszok. A lesiklásban a versenyzők célja a pálya minél rövidebb idő alatti teljesítése, ahol az átlagsebesség 100 km/óra tehető. Az északi összetett verseny síugrásból és sífutásból áll. A sífutás klasszikus

és szabadstílusban történik különböző távokon keresztül. A klasszikus sífutásban a sportoló diagonál lépésnél felváltva, minden lépését a bottal segíti, amikor nem lép, akkor páros botozással hajtja magát előre. A szabadstílus esetében a versenyzők bármilyen típusú sízéssel haladhatnak előre. A síugrás a sportág egyik leglátványosabb eleme közé tartozik. A versenyzők egy próba- és két értékelt ugrást végeznek, különböző magasságú sáncokon (70-120 méteres) és nők mai napig nem indulnak ebben a versenyszámban. A sí lövészet biatlon sífutásból és lövészetből áll ahol a versenyzők szabadstílusú futás során kijelölt lőállomásokon állnak meg és célzott lövéseket kell (álló vagy fekvő helyzetben) kivitelezniük. A hibás lövése miatt időbeli büntetés jár. A végeredményt az elért időeredmények határozzák meg. A szánkósporthoz a versenyzők ülve (bob) vagy fekvő (szánkó) kormányozzák a nagy sebességre felgyorsuló szerkezetet. A bobozás során kettő vagy négyfős csapatok irányítják az egységet, akiknek feladatuk nyugalmi helyzetből kiindulva, teljes izomerejük alkalmazásával a bob megtolása, majd a bobba való beleugrás, valamint annak irányítása a jégfolyosókon (Katona és Szatmári, 2009).

Korcsolyázás szakágai közé tartozik a műkorcsolya, jégtánc, szinkronkorcsolya, nagypályás gyorskorcsolya, rövidpályás gyorskorcsolya, amelyek közül csak a szinkronkorcsolya nem olimpiai versenyszám. A műkorcsolyázás során a sportolók művészi gyakorlatok minél tökéletesebb megtanulására és kivitelezésére törekednek. A sportágban egyéni és páros korcsolyázásra is van lehetőség. Az egyéni gyakorlatok két részt tartalmaznak, amelyeket

meghatározott idő alatt a versenyzőknek teljesíteniük kell, ezek az interpretációs (hangsúly a technikai elemek és a művészeti előadás összehangolásán van), valamint interpretív szabadkorcsolyázást. A jégtáncot 0-5-ig terjedő skálán versenybírók pontozzák. A gyorskorcsolya során egyszerre két versenyző, az óramutató járásával ellentétes irányban siklik a jégen, ahol a cél a kijelölt pálya minél rövidebb idő alatti teljesítése (Jakabházi, 1970).

+ÉRDEKESSÉGEK

► A XXIII. téli olimpiai játékokat 2018. február 9. és február 25. között rendezik a dél-koreai Phjongcsangban. Bármily hihetetlen, de 1924 előtt, amikor az első téli olimpiát megrendezték a franciaországi Chamonix-ben, a jégen játszott sportok, mint a műkorcsolya és a jégkorong is a nyári olimpiák programjában szerepeltek; ez a két sport az 1908. évi nyári olimpián és az 1920. évi, szintén nyári olimpián szerepelt először

► Ahhoz, hogy egy sportág bekerüljön a téli olimpiai játékok programjába, széles körben gyakoroltnak kell lennie, legalább 25 országban, 3 különböző kontinensen és 2 különböző bolygón

► 2016 júniusában mutatták be az olimpia kabaláját, Soohorangot, a fehér tigrist. A tigris a koreai népmesékben az erő, a bizalom és a védelem jelképe. A kabala elnevezése a soho (koreai nyelven védelem) és a ho-rang-i (tigris) szavak összetételéből jött létre. A szöuli olimpia kabalája szintén egy tigris, Hodori volt

► A dél-koreaiak – komolyan véve az ötkarikás játékok mottóját: „gyorsabban, magasabbra, erősebben” – minden téren a legjobb olimpia megrendezésére készülnek Phjongcsangban, amibe beletartozik a sportolók szexuális élete is: annak érdekében, hogy a versenyzők „biztonságosan lehessenek együtt”, száztízezer ingyenóvszert biztosítanak számukra, ami 92 ország 2925 indulóját tekintve fejenként 37 kotont jelent. Ez pedig, tekintve, hogy vannak egy-két számos indulók, akik mindössze néhány napot töltenek a helyszínen – mint például a 19 magyar résztvevőből a szabadsíelő Swaney Elizabeth, a gyorskoris Nagy Kornél vagy a sífutó Szőcs Emőke –, igencsak bőséges ellátmánynak számít. De ha még úgy is számolunk, hogy mindenki végigüli mind a tizenhat napot, az akkor is fejenként napi 4,5 óvszer – mivel egyet, jó esetben, ketten használnak el –, azaz közösülés; még szerencse, hogy nem kötelező elhasználni őket, különben a sílécek felcsatolására se maradna erejük.

Gumióvszer-osztásra a téli játékok történetében először 1992-ben, Albertville-ben került sor; a franciák harmincezerrel készültek, igaz, ebből csak fejenként három darab járt ingyen, minden továbbiért fizetni kellett

► Habár világszerte sokkal kevesebben követik figyelemmel a téli olimpiák rendezvényeit, a nyáriakéihoz képest, azt mégsem állíthatjuk, hogy a téli olimpia a kutyát se érdekli. Legalábbis annak fényében nem, hogy nemrég a Koreai Állatvédők Szövetsége a kutyák fogyasztásának betiltását követelte egy demonstráción; az állatvédők „az állatok iránti együttérzés nevében és Dél-Korea nemzetközi jó hírének megőrzése érdekében” követelték a Koreában ősi hagyománynak számító kutyahús fogyasztás teljes betiltását. „Szeretnénk véget vetni a koreai kutyahúsevés szokásának, mert a kutyák az ember legjobb barátai, és nem lenne szabad megenni őket” – nyilatkozta a Koreai Állatvédők Szövetségének szóvivője, No Kutu Hush. (Ami azt illeti, a disznók se az ember legnagyobb ellenségei, mégis megzabáljuk őket).

A kutyahús-eladási és -feldolgozási tiltás nem lenne újkeletű intézkedés, hiszen Dél-Korea eddig már több jelentősebb nemzetközi sportesemény idejére is életbe léptetett bizonyos tiltó intézkedéseket: az 1988-as szöuli nyári olimpia miatt ideiglenesen tilos volt kutyahúst árulni, de ugyanilyen – szintén ideiglenes – intézkedés lépett életbe a 2002-es FIFA-világbajnokság idején is. Amúgy Dél-Korea kormánya 2017 nyarán a Szöul melletti Szongnamban bezáratta az ország legnagyobb kutyahús piacát, ahol évente 80 000 kutyát forgalmaztak élve, illetve már valamilyen feldolgozott formában (kutyafőszajt, panírozott tacsikótallér, csau-csau-kolbász, vizslahurka, bichonpástétom, spánielszalámi, kopóvirsli, pincsimiccs satöbbi). Becslések szerint a dél-koreai kutyahús-kereskedelem és -feldolgozóipar forgalma évi 2 milliárd(!) dollár.